

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัฒนาการที่เกี่ยวข้องกันกับอินเทอร์เน็ตนั้นมีความเกี่ยวเนื่องกับประเด็นทางสังคมมากมายหลายหลาก ไม่ว่าจะเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกันกับธุรกิจเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และการปกครอง เนื่องด้วยอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนในสังคมทุกหนทุกแห่งทั่วโลกอย่างรวดเร็ว จึงทำให้มีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมอินเทอร์เน็ต แต่ทฤษฎีการสื่อสารที่มีอยู่ในอดีตและปัจจุบันก็ยังไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ให้ก้าวทันตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและบริการที่นับวันก็ยังมีแต่จะเพิ่มมากขึ้น ตามจินตนาการของผู้คนที่แสวงหากลยุทธ์และนำเอามาประยุกต์ใช้เข้ากับอินเทอร์เน็ต หากแต่ได้มีแนวคิดที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาในครั้งนี้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด

โรเจอร์ส (Everette M. Rogers, 1986) กล่าวว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารบวกผสมกับปัจจัยอื่นๆ จะรวมกันเป็นสาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคม โรเจอร์ส ให้ความเห็นว่า เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญอย่างยิ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคม แต่ปัจจัยนี้จำเป็นที่จะต้องทำงานควบคู่กันกับปัจจัยทางสังคมอื่นๆ เช่น ระดับการศึกษาและพื้นฐานความรู้

โรเจอร์ส ได้ทำการเปรียบเทียบการสื่อสารแบบต่างๆ รวมทั้งสื่อแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และได้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มและบทบาทของสื่อ เกี่ยวข้องกันกับโฮมเพจอยู่ 3 ประการใหญ่ๆ

1. Interactivity แต่เดิมการมีปฏิสัมพันธ์จะเกิดขึ้นก็เฉพาะในกรณีของการสื่อสารระหว่างบุคคลแบบเผชิญหน้า แต่เมื่อสื่อดั้งเดิมเข้ามามีบทบาทในสังคมทำให้การโต้ตอบอย่างฉับพลันนั้นลดน้อยลงไป ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาท เช่น E-mail, Computer Conferencing ที่จะสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ได้ในทันที

2. Individualization / Demassified รูปแบบการสื่อสารมวลชนดั้งเดิมนั้นมีแต่จะสร้างให้เกิดการกระจายในวงกว้างหรือที่เรียกว่า 'มวลชน' (Massified) ทุกคนจะรับรายการเหมือนกันในเวลาเดียวกัน แต่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ผู้รับสามารถมีทางเลือกมากขึ้น

ยกตัวอย่างเช่นเครื่องเล่นวีดีโอ ซึ่งสามารถตั้งเวลาจัดรายการที่พลาดชม หรือ pay per view ทาง cable network แบบเสียเงินดูรายการได้เอง เป็นต้น

3. Asynchronous nature of new communication คุณสมบัติอีกประการหนึ่งของสื่อแบบใหม่ คือ ความสามารถในการแบ่งส่วนได้ (Asynchronize) โดยไม่มาเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ข่าวสั้นทุกต้นชั่วโมง หรือในแง่ของ hardware ของเครื่องคอมพิวเตอร์ก็เช่นเดียวกัน สามารถจะแยกชิ้นเป็นส่วนๆ และสามารถเพิ่มเติมได้ตามที่ต้องการโดยสามารถเพิ่มศักยภาพของเครื่องได้ตามความต้องการ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงศักยภาพที่สื่อมวลชนสามารถที่จะเก็บรักษาข่าวสารและข้อมูลไว้เผยแพร่ในรูปแบบอื่นๆที่ต่างกัน อย่างเช่นการแพร่สารสนเทศผ่านโฮมเพจก็เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัด

จากแนวคิดของ Rogers ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทั้ง 3 ประการ จะมีความเปลี่ยนแปลงไปในยุคสังคมข่าวสาร ซึ่งมีปัจจัยหลักอยู่ 2 ประการ คือ

1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสินค้าประเภท 'บริการ' จะมีความสำคัญมากกว่าการผลิต นั่นในการที่จะสร้างแนวทางเลือกใหม่ในการรับสื่อหรือช่องทางใหม่นั้นไม่มีความจำเป็นที่จะต้องผลิตรายการใหม่หากแต่ใช้รายการที่มีอยู่แล้วนำมา 'เพิ่มบริการ' โดยมอบความสะดวก (Convenience) ให้แก่ผู้ใช้บริการ www.intercast.loxinfo.co.th สามารถเลือกเวลา สถานที่ ในการรับชมผ่านทาง Video files ที่เป็นรูปแบบเดียวกันกับการจัดรายการเอาไว้ดู เพียงแต่ผู้ใช้ไม่ต้องมาจัดการเองแต่ทางบริษัทจะเป็นผู้จัดการให้

2. สังคมจะให้ความสำคัญกับข่าวสารมาก บุคคลที่อยู่ในอุตสาหกรรมนี้จะเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญมากขึ้น รวมทั้งบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมข้อมูลข่าวสารเช่นเดียวกัน สังคมเศรษฐกิจและสังคมข่าวสารจะเคียงคู่กันไป และอาจจะกลายเป็นกลไกที่สำคัญถึงขนาดเป็นฟันเฟืองของเศรษฐกิจของประเทศ โฮมเพจ www.intercast.loxinfo.co.th จึงเป็นช่องทางที่ตัวนักลงทุนเล็งเห็นถึงศักยภาพในการนำเสนอสารสนเทศและคาดการณ์ว่าในอนาคตอันใกล้อาจจะมีธุรกิจที่สอดใส่เอาไว้ในมือก็เป็นได้

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากเทคโนโลยีการสื่อสารนั้นเื้อยอยู่มากมาย (ยกตัวอย่าง โทรศัพท์มือถือ จิทยติดตามตัว เป็นต้น) แนวคิดในการสื่อสารจึงมีมาก ตามความหลากหลายของเทคโนโลยี การศึกษา

โหมเพฯ จึงจำเป็นที่จะต้องอ้างอิงถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกันกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

Shoemaker ชี้ให้เห็นว่า วิชาการวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีระดับที่ใหญ่เกินไป ได้ทำลายภูมิปัญญาความรับผิดชอบ และความสามารถในการใช้สมอง ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีที่ใหญ่เกินกว่าการควบคุมของมนุษย์ได้นั้นเป็นสิ่งที่รุนแรงไร้เมตตาธรรม และอาจจะทำให้มนุษย์ตกเป็นทาสของเทคโนโลยีนั้นๆ ด้วย (Shoemaker, 1979)

แนวคิดการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์

อัลทเฮาส์ (Althaus 1996) ได้ทำการศึกษาถึงการใช้คอมพิวเตอร์ในการติดต่อผ่านตัวกลาง (Computer Mediated Communication) กับกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการเปิดระบบ on-line ให้นักศึกษาทำการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ผลจากการศึกษาพบว่านักศึกษาที่ทำการสื่อสารผ่านระบบ CMC มีผลการเรียนที่ดีกว่านักศึกษาที่ไม่ได้ผ่านการใช้ CMC มาประกอบในการศึกษา ผู้วิจัยให้เหตุผลว่า 'การใช้ CMC สามารถสร้างบรรยากาศใหม่ให้แก่สภาพแวดล้อมของห้องเรียนเดิมได้' (Computer Mediated Communication in The University Classroom : Communication Education, Volume 46, July 1997)

ผลจากการวิจัยของ นาย พงศ์ชาติ วชิโรภาสกรณ์ (2539) เกี่ยวกับการสื่อสารข้อมูลผ่านระบบ บีบีเอส ซึ่งเป็นการใช้ระบบในเชิงธุรกิจพอจะให้ข้อสรุปได้ว่า ปริมาณในการใช้ระบบคอมพิวเตอร์มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ 1) ภาษาที่ซอฟต์แวร์นั้นปฏิบัติการทำงานหมายถึงความเข้าใจในภาษาของผู้ใช้โดยรวมด้วย ภาษาสากลอันได้แก่ภาษาอังกฤษนั้นเป็นภาษาที่ยากและเป็นอุปสรรคต่อผู้ที่มีความประสงค์ในการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ข่าวสาร บีบีเอส 2) ราคาของเทคโนโลยี หมายถึง การลงทุนที่จะใช้หรือเข้าถึง ทั้งอัตราค่าสมาชิก และค่าเช่าเครื่องในการใช้ในกรณีที่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง และ 3) ความนิยมตามกระแสยุคสังคมข่าวสาร หมายถึง อัตราการแพร่ขยายของค่านิยมเพียงเพื่อภาพพจน์โดยมิได้ใช้ในการกระทำเพื่อคุณประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

การที่โหมเพฯ www.intercast.loxinfo.co.th เป็นช่องทางสำหรับบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวข้องกับการสื่อสารมวลชน เพื่อเพิ่มศักยภาพหรือเพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้บริโภค และผู้รับสื่อ ในการติดต่อกับตัวองค์กรผู้ผลิตรายการ เป็นผลพวงของธรรมชาติของอินเทอร์เน็ต ซึ่งโดยหลักในการใช้แล้วยังคงที่จะต้องอาศัย Hardware คือเครื่องคอมพิวเตอร์ การสื่อสารจึง

จำเป็นที่จะต้องผ่านคอมพิวเตอร์เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบหรือว่าการเล่นเกมส์ทางรายการวิทยุ ออกความเห็นในรายการก็ตาม ผลที่ตามมาของการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์จะมีผลต่อพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การเปิดรับสื่อประเภทอื่น การตัดสินใจ และคุณภาพชีวิตและการทำงาน การใช้คอมพิวเตอร์ทำให้มีเวลาที่จะใช้ทำอย่างอื่นมากขึ้น หรือทำงานในเวลาเท่าเดิมแต่ปริมาณของงานอาจจะมากขึ้น หรือปริมาณเท่าเดิมแต่โอกาสที่จะผิดพลาดแล้วต้องแก้ไขนั้นอาจจะลดน้อยลง

L. H. Hams, 1980 ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสารสนเทศว่า มีการเปลี่ยนแปลงมาตามลำดับขั้นซึ่งชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความหมายของสารสนเทศคือ ความรู้ที่จัดอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง และความเป็นมาของความรู้นั้นๆ และได้แบ่งสารสนเทศออกเป็นยุคต่างๆดังนี้

1. ยุคก่อนการสนทนา (Pre - Conversation Order) ซึ่งเป็นยุคก่อนคริสตกาลเป็นยุคพัฒนาการใดต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการพูดคุยสนทนา

2. ยุคการสนทนา (Conversation Order) ยุค 5000 - 3000 ปี ก่อนคริสตกาลมนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารโต้ตอบกันได้ระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคล เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ร่วมมือกันทำกิจกรรมข่าวสารที่เกิดขึ้นเป็นพื้นฐานสำหรับการสร้างข่าวสารใหม่ๆ

3. ยุคการรู้หนังสือ (Literacy Order) เป็นยุคการจัดระเบียบในยุคสื่อสารมวลชนมีการสื่อสารทั้งคำพูด และท่าทาง การรู้หนังสือเกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนวิถีผลิต เปลี่ยนจากการล่าสัตว์เป็นการปลูกผลผลิตและก่อให้เกิดกิจกรรมในด้านค้าขายอย่างมีระเบียบซึ่งกลายมาเป็นสังคมเมือง การรู้หนังสือเป็นปัจจัยการสื่อสารทางเดียวที่เป็นรากฐานการจัดการระเบียบในช่วงยุคสื่อสารมวลชน

4. ยุคสื่อมวลชน (Mass Media Order) ในช่วงปี 1870-1970 การสื่อสารเป็นลักษณะการถ่ายทอดข่าวสารไปยังผู้รับจำนวนมากทั่วประเทศ กิจกรรมส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาประเทศและควบคุมพฤติกรรมของสังคม การไหลเวียนของข่าวสารติดต่อระหว่างเมืองใหญ่ๆและควบคุมทั่วประเทศ และย้อนกลับเป็นปฏิกิริยาย้อนกลับของผู้รับสาร แต่ผู้ส่งสารมิได้สนใจปฏิกิริยาย้อนกลับอันเป็นลักษณะของการสื่อสารทางเดียว

5. ยุคการจัดระเบียบใหม่ของการสื่อสาร (New Communication Order) ในช่วงระหว่างปี 1970 - 2020 เกิดการสื่อสารสองทาง เกิดการมีส่วนร่วม และการโต้ตอบซึ่งกัน และกัน เราเรียกยุคนี้ว่า "Information Society" มนุษย์เปลี่ยนจาก มนุษย์เศรษฐกิจ (Homo Economics) เป็นมนุษย์สื่อสาร (Homo Information) ข่าวสารกลายเป็นสินค้าที่มีค่า ที่มีการผลิต จำหน่าย เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์เช่นเดียวกับสินค้าทั่วไป ข่าวสารจะไหลสู่บุคคล โดยสื่อสารผ่านเครื่องมือสื่อสารชนิดใหม่หลายชนิด มนุษย์จึงต้องคอยปรับตัวให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอยู่เสมอ หากตามความก้าวหน้าไม่ทันก็จะเป็นอันตรายที่จะติดตามข่าวสารได้ทันกับเหตุการณ์รอบข้าง

แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสื่อมวลชนบน เวิลด์ ไวด์ เว็บ

จากแนวคิดของ Richsam (1997) ได้กล่าวถึงการกระจายสารสนเทศโดยผ่านโฮมเพจว่า สำหรับสื่อมวลชนในระยะแรกๆ อินเทอร์เน็ตเป็นเพียงสื่อที่เสริมสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สื่อสิ่งพิมพ์ และสร้างความแปลกใหม่ในการนำเสนอข้อมูลที่ยังคงเป็นลายลักษณ์อักษร (Text Based) ระบบ Multi Media โดยตัวแปรสำคัญนั้นมาจากการที่เรามีเทคโนโลยีและประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น Real Audio และ Real Video ก่อให้เกิดพัฒนาการทางอินเทอร์เน็ต และสื่อมวลชนแขนงต่างๆ เริ่มเล็งเห็นถึงแนวโน้มในความเป็นไปได้ ที่จะผลิตสารสนเทศในราคาต้นทุนที่ต่ำลง และเข้าถึงกลุ่มคนโดยไร้เขตแดน ผลตอบแทนในธุรกิจมีสูงมากจึงทำให้วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เข้ามามีบทบาทในการกระจายสารสนเทศผ่านโฮมเพจบนอินเทอร์เน็ต

ทอฟเลอร์ (Toffler, 1990) กล่าวถึงการสื่อสารในยุคสังคมคลื่นลูกที่สามว่า ระบบเศรษฐกิจมีความต้องการแรงงานที่มีความแตกต่าง และหลากหลาย ดังนั้นการสื่อสารจึงมุ่งเน้นไปที่การส่งข่าวสาร ความคิด สัญลักษณ์ หรือภาพที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน ผู้รับ ซึ่งก็มีความแตกต่างกันไปในเรื่องของเชื้อชาติ ศาสนา การศึกษา และการดำเนินชีวิต สื่อในยุคที่เปลี่ยนไป ยกตัวอย่างเช่น รายการวิทยุที่ผู้ฟังสามารถมีส่วนในการโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือร่วมสนุกในรายการการนำเสนอข่าวสารล้วนแต่เป็นการทำงานร่วมกันอย่างมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเครื่องโทรสาร คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ดาวเทียม ฯลฯ

ความได้เปรียบของอินเทอร์เน็ตที่สื่อมวลชนทุกแขนงมีก็คือระบบ Multi Media และการมีค่าปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่สูง และด้วยเทคโนโลยีปัจจุบันทำให้ผู้ใช้สามารถที่จะฟังรายการวิทยุกระจายเสียงผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือเรียกเพิ่มข้อมูลวีดิโอรายการของสถานีมาชมได้ใน

ทันที รายการวิทยุที่กระจายเสียงสู่ผู้ฟัง ผู้ฟังสามารถที่จะเลือกใช้อินเตอร์เน็ตในการฟังและใช้คุณสมบัติของการมีค่าปฏิสัมพันธ์สูงของอินเตอร์เน็ตมาใช้ในการแพร่กระจายสารสนเทศ

จากแนวคิดของ ริชแชม จะเห็นได้ว่าคุณสมบัติของระบบ Multi Media Interactive นั้นมีความได้เปรียบสื่อดั้งเดิม แต่ความสำคัญของเนื้อหานั้นก็ยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับสื่อมวลชนไม่ว่าจะทำการสื่อสารด้วยช่องทางใดก็ตาม ด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างบทบาทและแนวโน้มในการนำเสนอสารสนเทศต่อไปในอนาคต

สำหรับแนวคิดที่เกี่ยวข้อง จะใช้ประกอบการออกแบบของแบบสอบถาม และการนำเอา มาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการศึกษาโฮมเพจในฐานะที่เป็นช่องทางใหม่ของสื่อมวลชน ยังเป็นการศึกษาแนวคิดที่ใหม่ และยังไม่เคยมีการทำวิจัยมาก่อน จึงมีเพียงงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับการศึกษา และวิจัยในครั้งนี้มีทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ

งานวิจัยในประเทศ

ศุภิกา ดงมณี (2539) ได้ทำการศึกษาอินเตอร์เน็ตในชื่อหัวข้อ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน World Wide Web ของสื่อมวลชนไทย ภาควิชาสื่อสารมวลชน งานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการเปรียบเทียบการใช้ www เพื่อการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อมวลชนไทยที่ต่างประเภทกัน

ผลของการศึกษาวิจัยพบว่าสื่อมวลชนไทยใช้ www เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร และเป็นช่องทางที่จะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปทั่วโลก นอกจากนั้นการวิจัยยังได้กล่าวถึงแนวโน้มที่สื่อมวลชนไทยจะใช้ www ในอนาคตเอาไว้ว่า จะคล้อยตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากขึ้น แต่ก็คำนึงถึงความสะดวกของผู้ใช้เป็นงานหลัก

เรวดี คงสุภาพกุล (2539) ทำการศึกษาและวิจัยในหัวข้อ การใช้ระบบอินเตอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ภาควิชาประชาสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสถานะภาพของการใช้อินเตอร์เน็ตในการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า สาขาวิชามีส่วนในการตัดสินใจเลือกใช้อินเทอร์เน็ต และการมีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวมีผลกับระดับความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต และท้ายที่สุดคือพื้นฐานความรู้และทัศนคติที่มีต่ออินเทอร์เน็ตจะมีส่วนกำหนดความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต

วุฒนันท์ สุวิมลพันธุ์ (2539) ทำการศึกษาและวิจัยในหัวข้อ การรับรู้และพฤติกรรมการรับสื่อโฆษณาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการเครือข่ายฯ วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจชมโฆษณาผ่านอินเทอร์เน็ต และทัศนคติของผู้เห็นโฆษณาต่อตัวโฆษณาและสินค้า

ผลการวิจัยพบว่าผู้เห็นการโฆษณาผ่านอินเทอร์เน็ตมีความเห็นว่าการโฆษณาผ่านระบบฯเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ในการให้ข้อมูลสินค้า และมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ส่วนทัศนคติที่มีต่อตัวสินค้านั้น ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่แตกต่างจากการโฆษณาสินค้าด้วยสื่ออื่นๆ และมีจำนวนผู้ใช้ไม่มากที่ให้ความสนใจที่จะซื้อสินค้าผ่านระบบฯอย่างจริงจัง ที่เป็นส่วนน้อยจะมีความต้องการ และสนใจในสินค้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ อาทิ โปรแกรมต่างๆ software ใหม่ๆที่ยังไม่มีในประเทศไทย

พงศ์ชาติ วชิโรภาสกรณ์ (2539) ทำการศึกษาและวิจัยในหัวข้อ การศึกษาสถานะภาพปัจจุบันและแนวโน้มของระบบการสื่อสารข้อมูลผ่านระบบบีบีเอสในประเทศไทย วัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เพื่อทราบถึงวิวัฒนาการ การแพร่กระจาย สถานะภาพปัจจุบันและทิศทางแนวโน้มของการสื่อสารออนไลน์ที่ผ่านทางบีบีเอส

ผลการศึกษาพบว่าซอฟต์แวร์ที่เป็นภาษาไทย และราคาต้นทุนของเทคโนโลยีที่ต่ำ จะช่วยให้การแพร่กระจายเป็นไปได้อย่างรวดเร็วขึ้น สถานะภาพของบีบีเอสซึ่งอยู่ในขั้นแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป เป็นผลพวงจากความใหม่ของตัวบีบีเอสเอง บวกกับกระแสความตื่นตัวในยุคสังคมข่าวสารที่ต้องการข่าวสารที่แตกต่างไปจากที่ได้รับจากสื่อมวลชนตามปกติ

ยุบล เบญจรงค์กิจ (2534) ทำการศึกษาและวิจัยในหัวข้อเรื่อง การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า มีปริมาณในการใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวกลางปานกลาง และมีระดับความพึงพอใจในการใช้สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำงานก็จะดีขึ้นกว่าเดิม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่จะทำให้การติดต่อสื่อสารมีความสะดวกประหยัดเวลาในการเดินทาง เช่น Tele - Conferencing เป็นต้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

Scott L. Althaus Ph.D. Computer-Mediated Communication in the University Classroom (1996) (University of Northwestern) งานวิจัยของ ดร. สก็อต ศึกษาว่า การใช้คอมพิวเตอร์ในการสื่อสารเพื่อการศึกษาจะสามารถทำให้นักเรียนมหาวิทยาลัยเรียนดีขึ้นได้หรือไม่

ผลของการวิจัยสรุปว่านักเรียนที่เข้าร่วมในการทดลองมีผลการเรียนที่ดีขึ้นในขณะที่นักเรียนคนอื่นๆยังอยู่ในระดับเดิม การเรียนการสอนผ่านคอมพิวเตอร์สามารถสร้างบรรยากาศในให้ห้องเรียนให้น่าเรียนยิ่งขึ้น และมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้นอีกด้วย

Clebome D. Maddux, (1994) ได้ศึกษาถึงปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ทางการศึกษา ในรูปของข้อมูลข่าวสาร คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ จำต้องมีการตรวจสอบผลบวกและผลลบของเทคโนโลยี เทคนิคและกรรมวิธีนำมาใช้ และหลักสูตรที่รองรับการใช้ จุดสำคัญคือ พื้นฐานความรู้ของผู้สอนและผู้ใช้ในการใช้อินเทอร์เน็ต การขาดความเข้าใจในสื่อ ซึ่งเป็นปัญหาที่ค้นพบจากการศึกษา

Groenne and Barker (1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การโฆษณาผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างสารที่อยู่ในอินเทอร์เน็ตและสารที่มีอยู่ในสื่อมวลชนประเภทดั้งเดิม พวกเขาพบว่า วิธีการนำเสนอที่แตกต่าง อาจจะเป็นเพราะความใหม่ แต่ความแตกต่างอันนี้เป็นการสร้างคุณค่าสู่ผู้รับโฆษณา (Value-base Information) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่จะทำให้ผู้ใช้อ่านและให้ความสนใจ หรือแม้แต่กลับมาเยี่ยมชม web site นี้อีกครั้งหนึ่ง อีกทั้งการให้ข้อมูลเชิงสร้างสรรค์ (Infomercial) และการอำนวยความสะดวกในการตอบสนองของความต้องการในการซื้อ (Purchase Facilitation)

งานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ ผู้วิจัยจะนำเอามาเป็นแบบในการอ้างอิงทางการศึกษา โดยเฉพาะในการตั้งแนวคำถาม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาและวิจัยโฮมเพจในครั้งนี้